

Lahden kaupunki
Perusopetuspalvelut

PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

TOIMINTASUUNNITELMA
1.8.2011 –

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO.....	2
2.	TOIMINNAN TAVOITTEET	2
3.	TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET.....	3
3.1.	Toimintaympäristö ja turvallisuus	4
3.2.	Toiminnan hallinnointi ja koordinointi	4
3.3.	Työn ja vastuun jako	5
3.4.	Toiminnan rahoitus.....	5
3.5.	Asiakkaan kuukausimaksut.....	5
3.6.	Irtisanoutuminen.....	6
3.7.	Ryhmärakenne	6
3.8.	Tapaturmavakuutus.....	7
3.9.	Välipala.....	7
4.	TOIMINTAAN HAKEMINEN.....	7
5.	TOIMINTAAN OTTAMINEN	7
6.	HENKILÖSTÖ.....	8
6.1.	Kelpoisuusehdot.....	8
6.2.	Täydennyskoulutus	9
7.	ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVA OPPILAS AAMU- JA/TAI ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA.....	9
8.	TOIMINTAPAIKKAKOHTAINEN SUUNNITELMA	9
9.	YHTEISTYÖ.....	10
9.1.	Yhteistyö kodin kanssa.....	10
9.2.	Yhteistyö koulun kanssa.....	10
9.3.	Muut yhteistyötahot	11
10.	TOIMINNASTA TIEDOTTAMINEN	11
11.	TOIMINNAN SEURANTA JA TILASTOINTI.....	11
12.	TULEVAISUUDEN HAASTEET	12

1. Johdanto

Laki perusopetuslain muuttamista astui voimaan 1.8.2004. Kunta voi järjestää itse tai hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta. Kunta voi myös hankkia palvelut antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palveluntuottajalle. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään ko. lain mukaisesti. Laki ei velvoita kuntaa toiminnan järjestämiseen, mutta jos kunta järjestää itse toimintaa tai tukee sen tuottamista, sen tulee noudattaa opetushallituksen antamia ohjeita saadakseen toimintaan valtionosuutta.

Toimintasuunnitelma on tehty tukemaan Lahden kaupungin perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamista. Toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan ja määritellään toiminnan kannalta oleellisia periaatteita. Jokainen palveluntuottaja ja toimintapaikka laatii oman vuosittaisen toimintasuunnitelman kaupungin toimintasuunnitelman pohjalta. Ohjaajat ja koordinaattori käyttävät toimintasuunnitelmaa työvälineenään, toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltaja saa toimintasuunnitelman kautta tietoa Lahden kaupungin perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteisistä päätöksistä ja toimintalinjauksista.

Tämä toimintasuunnitelma on voimassa 1.8.2011 alkaen ja sisältää kevään 2011 hakumenettelyn. Toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain ja mahdolliset muutokset viedään sivistyslautakuntaan hyväksyttäväksi. Lakisääteisen toiminnan kehittäminen vaatii vuosittaisia tarkistuksia ja muutoksia toiminnan sisällöllisten, määrällisten ja laadullisten tekijöiden osalta. Näin varmistetaan toiminnan tasalaatuisuus, riittävyys, jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Lahden kaupungin järjestämä perusopetuslain mukainen iltapäivätoiminta on laadullisesti samantasoista riippumatta järjestämistavasta ja siitä, tuottaako kaupunki palvelun itse vai hankitaanko palvelu avustamalla kaupungin ulkopuolisia palveluntuottajia. Lähtökohta toiminnan laatua tarkasteltaessa on perusopetuslain 8 a luvussa esitetyt keskeiset toiminnan järjestämisen periaatteet. Näitä ovat:

- turvallinen ja toimintaan soveltuva toimintaympäristö
- tapaturmavakuutus
- välipala
- riittävä, ammattitaitoinen ja tehtävään soveltuva henkilöstö vastaa ryhmän toiminnasta
- monipuoliset mahdollisuudet ohjattuun ja virkistävään toimintaan
- mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon rauhallisessa ympäristössä
- yhteistyön toteutuminen kodin ja koulun kanssa

2. Toiminnan tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevan lainsäädännön ja opetushallituksen antamien perusteiden mukaan toiminnan yleisenä tavoitteena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja tervettä kasvua sekä luoda pohja hyvälle kasvuille. Toiminnan tavoitteena on kehittää oppilaalle ennen ja jälkeen koulupäivän suunnitelmallisia, laadukkaita ja turvallisia oppimis- ja kasvuympäristö-

jä sekä turvata aikuisen läsnäolo. Toiminnalla vähennetään oppilaan yksinoloa, ennaltaehkäistään syrjäytymistä ja edistetään tasa-arvoa yhteiskunnassa ja lisätään turvallisuutta. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia aamu- ja ilta-päivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia (Opetushallitus: Koululaisten aamu- ja ilta-päivätoiminnan perusteet 2004).

Toiminnan tavoitteena on tarjota oppilaalle mahdollisuus osallistua ohjattuun, virkistävään ja turvalliseen toimintaan. Toiminta mahdollistaa levon ja rentoutumisen rauhallisessa ympäristössä, ammattitaitoisten ja tehtävään koulutettujen ohjaajien valvonnassa. Toiminta on laadukasta vapaa-ajantoimintaa, jossa korostuu vapaaehtoisuus ja myönteiset elämykset. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet.

Toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt määrittää ja valitsee palveluntuottaja. Sisältöihin vaikuttavat paikalliset olosuhteet ja palveluntuottajan omat vahvuudet, painotukset sekä käytännön mahdollisuudet. Sisällöt tukevat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

3. Toiminnan järjestämisen periaatteet

Lahdessa toiminnan kohderyhmänä ovat koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaat sekä erityisopetukseen otetut ja siirretyt oppilaat (POL 17§:n 2 mom). Lain mukaan kullekin toiminnan piiriin kuuluvalla oppilasryhmälle tulee järjestää toimintaa. Tarjottava määrä voi vaihdella eri kohderyhmien kesken.

Oppilaalla ei ole subjektiivista oikeutta saada perusopetuslain mukaisia ilta-päivätoimintapalveluja. Oppilaalle aamu- ja ilta-päivätoimintaan osallistuminen on vapaaehtoista. Oppilaalle tarjotaan ilta-päivätoiminnassa välipala. Toimintaan osallistuvien oppilaiden tulee olla palveluntuottajien toimesta vakuutettuja tapaturman varalta.

Kaupungin perusopetuspalvelujen koordinoimaa toimintaa toteuttavat kaupungin varhaiskasvatuspalvelut, perusopetuspalvelut ja kaupungin ulkopuoliset palveluntuottajat. Sosiaalitoimen erityispalvelut vastaavat sekä perusopetuslain mukaisesta aamu- ja ilta-päivätoiminnasta että erityishuoltolain 1977/519 2 § 10 -kohdan mukaisesta aamu- ja ilta-päivähoidosta, kohderyhmänä 0.-9. vuosiluokkien erityisoppilaat. Palveluntuottajalla tarkoitetaan joko kaupungin omana toimintana järjestettyä tai ulkopuoliselta taholta ostettua toimintaa.

Toimintaa tarjotaan lainsäädännön edellyttämä 760 tuntia lukuvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalla oppilaalla ja toimintaa järjestetään ainoastaan koulupäivinä pääsääntöisesti klo 12 – 16. Toimintaa ei järjestetä koulujen loma-aikoina eikä lauantaiyöpäivinä. Aamupäivätoimintaa voidaan järjestää klo 8-10, mikäli toimintaan ilmoittautuu riittävä määrä oppilaita. Lahden kaupungin sosiaalitoimen erityispalvelut järjestävät aamupäivätoimintaa erityisopetukseen otetuille/siirretyille oppilaille vuosiluokilla 0-9. Palveluntuottajat järjestävät aamu- ja ilta-päivätoimintaa omissa tai kaupungin tiloissa. Tilojen tulee olla oppilasryhmän kokoon nähden riittävät ja turvalliset.

Perusopetuspalvelut sopii palveluntuottajan kanssa hallitsemansa tilan luovuttamisesta palveluntuottajan käyttöön koulupäivinä iltapäivätoiminnan toimintajaksiksi.

Mikäli hakuajan päätyttyä toimintapaikkaan on vähemmän hakijoita kuin sinne on varattu paikkoja kaupunki ja palveluntuottaja voivat yhdessä sopia toiminnan aloittamatta jättämisestä. Näin meneteltäessä aloittamatta jääneeseen ryhmään hakeneet oppilaat voidaan ohjata hakijoiksi lähimpään toimintapaikkaan. Jos toimintapaikan lähialueella ei ole toista toimintapaikkaa, huoltajille ilmoitetaan asiasta ja heille annetaan mahdollisuus täydentää hakemusta tältä osin.

3.1. Toimintaympäristö ja turvallisuus

Toimitilojen ja välineiden tulee olla tarkoituksenmukaisia ja toimintaan sopivia. Toimintaympäristön tulee olla fyysisesti ja henkisesti turvallinen. Jokaisella ryhmällä tulee olla käytössään sekä sisä- että ulkotilat. Palveluntuottaja huolehtii siitä, että oppilas ei joudu väkivallan tai muun kiusaamisen kohteeksi.

Kukin palveluntuottaja vastaa omissa tiloissaan tapahtuvan iltapäivätoiminnan toimintapaikkojen turvallisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Toimintaan osallistuvat ohjaajat tulee perehdyttää toimintapaikan pelastus- ja turvallisuus-suunnitelmiin.

3.2. Toiminnan hallinnointi ja koordinointi

Kaupunki vastaa siitä, että toimintaa toteutetaan 1.8.2004 voimaan tulleen lainsäädännön ja opetushallituksen antamien toiminnan perusteiden mukaan. Toimintaa hallinnoi Lahden kaupungin perusopetuspalvelut. Lahden kaupungin koordinoimasta aamu- ja iltapäivätoiminnasta kokonaisvastuu on sivistyslautakunnalla. Lahden kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittämisen, linjauksen ja arvioinnin tukena toimii kaksi eri kokoonpanoin kokoontuvaa ryhmää.

- **Johtoryhmä** vastaa toiminnan kokonaisuuden linjauksista sekä toimintaedellytysten luonnista ja se kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa. Ryhmään kuuluvat opetus- ja kasvatusjohtaja, suunnittelu- ja kehittämispäällikkö, talousjohtaja, varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö, apip -koordinaattori, perusopetuspalvelujen toimistosihteeri ja kaksi rehtoria.
- **Asiantuntijaryhmän** tehtävä on suunnitella toimintaa yhdessä koordinaattorin kanssa. Ryhmä keskustelee toiminnan järjestämiseen ja sisältöihin liittyvistä linjauksista ja se kokoontuu noin viisi kertaa vuodessa. Ryhmään kuuluvat apip -koordinaattori, toimistosihteeri ja palveluntuottajien edustajat.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaa Lahden kaupungin perusopetuspalvelut. Koordinointityöhön kuuluu toiminnan kokonaissuunnittelu ja ohjeistaminen, lainsäädännön edellyttämien toimenpiteiden valmistelu ja seuranta, tiedottaminen, keskitetyn koulutustarjonnan suunnittelu, laadun arviointi ja seuranta. Kunnan on koulutuksen järjestäjänä ilmoitettava perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden kokonaismää-

rä tilastokeskukseen vuosittain 20.9. tilanteen mukaan. Koordinaattorin tehtäviin kuuluu mm. lainsäädännön edellyttämien toimenpiteiden valmistelu ja seuranta, palvelujen luominen yhdenmukaisiksi (mm. asianmukaiset toimitilat, henkilöstön riittävä pätevyys ja tiedottamisen yhdenmukaistaminen) ja toimintasuunnitelman ja avustussopimusten laadinta.

3.3. Työn ja vastuun jako

Palveluntuottaja ja Lahden kaupungin perusopetuspalvelut ovat tehneet avustussopimuksen yhteistoiminnasta. Avustussopimuksesta ilmenee, että kaupunki on sitoutunut järjestämään aamu- ja iltapäivätoimintaa kirjatuin ehdoin.

Palveluntuottaja sitoutuu toimimaan aamu- ja iltapäivätoiminnassaan Lahden kaupungin sivistyslautakunnan hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelma on laadittu yhteistyönä perusopetuspalvelujen ja palveluntuottajien kanssa.

Palveluntuottaja vastaa ohjaajiensa työnantajavelvoitteista ja huolehtii siitä, että sen palkkalistoilla olevilla ohjaajilla on mahdollisuus osallistua yhteisiin ohjaajatapaamisiin esimiehen määräämällä tavalla.

3.4. Toiminnan rahoitus

Aamu- ja iltapäivätoimintaa rahoitetaan kaupungin budjettiin varatulla määrärahalla ja asiakkailta palvelusta perittävillä kuukausimaksuilla. Sivistyslautakunta päättää avustusten jakamisesta hyväksyessään talousarvion käyttösuunnitelman.

3.5. Asiakkaan kuukausimaksut

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään kuukausimaksu. Maksu peritään jokaisesta sellaiselta kuukaudelta, jona oppilas osallistuu toimintaan. Elokuulta peritään puolikas maksu. Kesäkuulle ajoittuvista toimintapäivistä ei peritä kuukausimaksua.

Palveluntuottaja perii maksut toteuttamastaan toiminnasta. Mikäli aamupäivätoimintaa tarjotaan klo 7-8, voi palveluntuottaja hinnoitella tästä tunnista erillisen hinnan. Palveluntuottaja informoi tästä itse vanhempia.

Kuukausimaksut ovat seuraavat:

Aamupäivätoiminta:	klo 8-10	30,00 €
Iltapäivätoiminta		Kuukausimaksu
0 - 4 h		80 €
yli 4 h		100 €

Jos oppilas on sairautensa vuoksi poissa enemmän kuin 10 toimintapäivää kalenterikuukauden aikana, peritään maksua puolet kuukausimaksun määrästä. Mikäli poissaolo sairauden vuoksi kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Pyydettyessä sairauspoissaoloista tulee esittää terveydenhoitajan tai lääkärin todistus. Muun kuin sairauden vuoksi koko kalenterikuukauden poissaolosta peritään puolet kuukausimaksusta. Toimintaan osallistumisesta asiakkailta ei voida periä muita maksuja.

Kesken kalenterikuukauden myönnetyn toimintapaikan maksu aloituskuukaudelta:

	aamupäivätoiminta	0-4 h / 80 €	yli 4 h / 100 €
Enintään 10 toimintapäivää kuukaudessa:	15,00€	40,00 €	50,00 €
Yli 10 toimintapäivää kuukaudessa:	30,00€	80,00 €	100,00 €

Irtisanomiskuukaudesta peritään täysi maksu.

Palveluntuottaja voi irtisanoa oppilaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta mikäli kolmen kuukauden asiakasmaksut ovat maksamatta. Jos aamu- ja iltapäivätoiminnasta oppilaalta perittävää maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, palveluntuottaja saa periä vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään. Maksu saadaan sopijapuolten näkemyksen mukaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kuukausimaksusta voi anoa vapautusta, mikäli perhe saa toimeentulotukea tai perheen taloudellinen tai sosiaalinen tilanne sitä edellyttää. Maksuvapautusanomukset palautetaan aina suoraan palveluntuottajalle. Anomuslomakkeita saa perusopetuspalveluista, palveluntuottajilta, ja sen voi tulostaa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kotisivuilta. Myönnetystä toimeentulotuesta on esitettävä päätös, muussa tapauksessa perheiden on tehtävä tulokset selvitys.

3.6. Irtisanoutuminen

Iltapäivätoimintapaikan irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti palveluntuottajalle ja palveluntuottaja ilmoittaa irtisanomisesta perusopetuspalveluihin. Mikäli myönnettyä toimintapaikkaa ei vastaanoteta irtisanomisaika on viikko viranhaltijapäätöksen vastaanottamisesta. Muutoin voimassa on kahden viikon irtisanomisaika, joka alkaa siitä päivästä, kun palveluntuottaja on ottanut ilmoituksen vastaan. Oppilaalle myönnetty iltapäivätoiminnan paikka on toimintapaikkakohtainen eikä se siirry toimintapaikasta toiseen oppilaan mukana esimerkiksi perheen muuttaessa.

3.7. Ryhmärakenne

Turvallisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutumisen lähtökohtana on, että vähintään kaksi ohjaajaa osallistuu ryhmän ohjaamiseen. Ryhmäkoon määrit-

tämiseen vaikuttavat ryhmän toimintaympäristö ja oppilaiden erityiset kehitykseen ja terveyteen liittyvät tarpeet. Palveluntuottaja määrittää em. seikat huomioon ottaen toimintapaikalle ryhmäkoon siten, että yhtä kelpoisuusehdot täyttävää ohjaajaa kohden on maksimissaan 15 yleisopetuksen oppilasta (alajaa ei määritellä), erityisen tuen oppilaalle varataan kaksi oppilaspaikkaa.

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla toteutetaan samoja järjestämisen periaatteita kuin yleisopetuksen oppilailla, ryhmään sijoittamisessa huomioidaan oppilaan ikä ja kehitysvaihe.

3.8. Tapaturmavakuutus

Toiminnassa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksutonta. Palveluntuottaja huolehtii aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvan oppilaan vakuuttamisesta.

3.9. Välipala

Perusopetuslain 8a luvun 48 d § mukaan iltapäivätoimintaan osallistuvalla oppilaalla on oikeus välipalaan opintososiaalisena etuna. Päivittäin tarjottava välipala on vaihteleva ja täysipainoinen. Välipala nautitaan kiireettömästi hyviä tapoja noudattaen. Välipalaa itse valmistavilla tulee olla voimassa oleva hygieniapassi. Välipalan tilaamista / valmistamista varten huoltajia pyydetään riittävän ajoissa ilmoittamaan oppilaan läsnäolopäivät.

4. Toimintaan hakeminen

Haku aika aamu- ja iltapäivätoimintaan on keväällä. Hakemukset palautetaan perusopetuspalveluihin.

Hakuajasta ilmoitetaan Etelä-Suomen Sanomissa kouluun ilmoittautumisilmoituksen yhteydessä tammi-/helmikuun aikana. Hakuajasta informoidaan varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluissa, kouluilla sekä Lahden kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kotisivuilla.

1. -luokkalaisille tiedote ja hakemus lähetetään koteihin postitse, 2.-luokkalaisille tiedote ja hakemus jaetaan kouluista oppilaalle kotiin vietäväksi helmikuun loppuun mennessä, toimintaan hakemisesta tiedotetaan myös Wilmassa.

Toimintaan voi hakea myös kesken toimintakauden. Hakuajan päättymisen jälkeen hakemukset palautetaan palveluntuottajalle ja ne käsitellään saapumisjärjestyksessä. Aamu- tai iltapäivätoiminnan paikka ei siirry seuraavalle kaudelle vaan toimintaan haetaan aina lukuvuodeksi kerrallaan.

5. Toimintaan ottaminen

Otettaessa oppilaita aamu- ja iltapäivätoimintaan heihin sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta tehdään hallinnollinen päätös, jonka tekee opetus- ja kasvatusjohtaja.

Määräajassa saapuneet hakemukset käsitellään iltapäivätoiminnan alueellisissa valintakokouksissa toimintaan ottamisen periaatteita noudattaen. Hakuajan päätyttyä palveluntuottaja tekee toimintapaikkakohtaisen yhteenvedon toimintaan hakeneiden oppilaiden lukumäärästä.

Toimintaan ottamisen periaatteet:

- Etusijalla ovat erityisoppilaat/erityisentuen päätöksen saaneet 1. luokan oppilaat, sen jälkeen noudatetaan periaatetta:
 - yleisopetuksen 1. - luokkalaiset
 - erityisoppilaat/erityisentuen päätöksen saaneet 2. luokan oppilaat
 - yleisopetuksen 2. - luokkalaiset
- Erityistä tukea tarvitseva oppilas pyritään sijoittamaan ryhmärakenteeltaan ja toimintaympäristöltään hänelle parhaiten sopivaan toimintapaikkaan. Huoltajan tulee ilmoittaa oppilaan erityisen tuen tarpeesta hakulomakkeessa ja tiedotteessa ilmoitetulla tavalla. Tietojen viivästyminen voi johtaa siihen, että oppilas siirtyy hakijaksi yleisopetuksen oppilaana.
- Otetaan huomioon toimintapaikkakohtainen ryhmärakenne ja mahdollisuudet toimintojen eriyttämiseen.
- Valinta tapahtuu hakuajan päättymisen jälkeen, eikä etuajassa saapuneita hakemuksia voida huomioida.
- Kriteerien pohjalta samanarvoisten hakemusten kesken voidaan suorittaa arvonta. Valvonnasta vastaa perusopetuspalvelujen hallinnon edustaja.
- Jos ensisijaiseen ryhmään ei mahdu, toissijainen hakutoive huomioidaan mahdollisuuksien mukaan. Mikäli hakutoiveryhmä on täynnä, hakija jää jonottamaan paikkaa.
- Myönnettyjä paikkoja voidaan varata vain yksi oppilasta kohden, jonottaa voi useampaan ryhmään.
- Hakuajan päättymisen jälkeen, mutta valintakokouspäivään mennessä tulleet hakemukset otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ja käsitellään saapumisjärjestyksessä haku aikana tulleiden hakemusten jälkeen.
- Perusopetuspalvelut toimittaa koteihin viranhaltijapäätökset toimintaan ottamisesta/jonottamisesta kesäkuun loppuun mennessä.

6. HENKILÖSTÖ

6.1. Kelpoisuusehdot

Lasten kanssa työskentelevän ohjaajan tulee esittää rikosrekisterilain 6 § ja 2 momentissa tarkoitettu rikosrekisteriote työnantajalleen.

Valtioneuvoston asetuksessa (115/2004) säädetään perusopetuslain 8a luvussa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuusehdoista. Kelpoisia aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajiksi ovat erilaisten harrastusten ja muun vapaa-ajan toiminnan ohjaajat sekä lasten hoitoon ja kasvatukseen perehtyneet henkilöt.

Kelpoisuusvaatimuksena esimerkiksi:

- soveltuva korkeakoulututkinto (esim. sosionomi AMK)
- ammatillinen perustutkinto tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot
- näyttötutkintona suoritettava ammattitutkinto

6.2. Täydennyskoulutus

Ohjaajille pyritään järjestämään täydennyskoulutusta pari kertaa vuodessa yhteistyössä alueellisen kehittämisverkoston, palveluntuottajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Elokuussa koordinaattori järjestää perehdyttämiskoulutuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan ajankohtaisista asioista.

Ohjaajien koulutuksista johtuvia poikkeuksellisia toimintapäiviä iltapäivätoiminnassa voi lukukauden aikana olla 1-2.

7. Erityistä tukea tarvitseva oppilas aamu- ja/tai iltapäivätoiminnassa

Iltapäivätoiminnassa noudatetaan yleisiä tavoitteita ja sisältöjä myös niiden oppilaiden kohdalla, joilla on erityisen tuen päätös. Toimintaan otettaessa tarkastellaan koko ryhmän toimivuutta ja oppilaan mahdollisuuksia toimia ryhmässä. Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan toimintapaikka pyritään järjestämään tarvelähtöisesti. Huoltajan kanssa sovitaan, kuinka oppilaan erityiseen tukeen, kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet huomioidaan ja ne kirjataan ennen toiminnan alkamista.

8. Toimintapaikkakohtainen suunnitelma

Toimintapaikkakohtainen toimintasuunnitelma laaditaan vuosittain Lahden kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman pohjalta.

Kohdassa 2 luetellut koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet kirjataan toimintapaikkakohtaiseen toimintasuunnitelmaan ja siihen on kirjattu miten tavoitteisiin ko. ryhmässä päästään. Toimintapaikkakohtainen toimintasuunnitelma saatetaan huoltajan ja aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattorin tietoon lukuvuoden alussa.

Opetushallituksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti toiminnalle on ominaista monipuolisuus, laadun varmistaminen, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Toimintasuunnitelman sisältö tulee suunnitella siten, että siitä muodostuu ehyt ja monipuolinen kokonaisuus. Toiminnan tulee tarjota sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, liikuntaa ja ulkoilua. Rentoutuminen, lepo ja mahdollisuus omaan toimintaan kuuluvat niin ikään aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältöön. Sisältöä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Toiminnan sisältöä voivat olla erilaiset aihepiirit, tai sisältö voi liittyä erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin (liikunta, kädentaidot, kielellinen, kuvallinen ilmaisu, musiikki ja arkiaskareet).

9. Yhteistyö

Aamu- ja iltapäivätoiminnan laki velvoittaa kunnan olemaan yhteistyössä kotien, koulujen ja aamu- ja iltapäivätoimintaa tuottavien tahojen kesken. Eri toimijoiden välisen vuorovaikutuksen tarkoituksena on lisätä oppilaan tarpeiden tunnistamista. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä oppilasta koskevien asioiden hoidossa. Toiminnan onnistumisen kannalta on tärkeää, että oppilaan ja huoltajien toiveet toiminnan sisällöstä otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vuorovaikutuksellisten suhteiden ja rakentavan yhteistyön merkitys on erityisen tärkeä eri kulttuuritaustaisten oppilaiden sekä heidän perheidensä kanssa tehtävässä työssä.

9.1. Yhteistyö kodin kanssa

Iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin kasvatustyötä ja sen vuoksi toiminnan järjestämisessä tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Iltapäivätoiminnassa ohjaajilla on vastuu lapsen kasvatuksesta kyseisen yhteisön jäsenenä. Yhteistyö edellyttää avointa ja luottamuksellista vuorovaikutusta kodin kanssa. Yhteistyölle tulee luoda selkeät yhteistyömallit ja – rakenteet.

Toiminnan sisällöistä ja toimintaperiaatteista tiedotetaan huoltajia toimintakauden aikana. Poikkeuksellisista toiminta-ajoista tiedotetaan huoltajia vähintään kaksi viikkoa aikaisemmin.

Perheiden kanssa tulee sopia kirjallisesti turvallisuus- ja vastuukysymyksistä esim. kotiinlähdön osalta.

9.2. Yhteistyö koulun kanssa

Toiminnan järjestämisessä tehdään yhteistyötä koulun kanssa, tavoitteena on tiivistää yhteistyötä oppilaan parhaaksi. Koko koulun henkilökuntaa tulee informoida koululla järjestettävästä iltapäivätoiminnasta. Iltapäivätoiminnan ohjaajien, oppilaiden, opettajien sekä koulun muun henkilöstön välisellä yhteistyöllä luodaan rakenteet toimivalle ja säännölliselle yhteistyölle sekä yhteiselle toimintakulttuurille.

Iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä rehtorin, opettajien ja koulunkäyntiavustajien kanssa. Toiminnassa huomioidaan koulun opetussuunnitelma. Iltapäivätoiminnan ohjaajat ja opettajat informoivat toisiaan koulutyössä ja iltapäivätoiminnassa tapahtuvista muutoksista esim. retkistä, tukiopetustunneista jne.

Koulun oppilashuollon tehtävänä on huolehtia oppilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. On tärkeää, että oppilaan päivän kokonaisuudessa koulun opetushenkilöstö, iltapäivätoiminnan henkilöstö ja koulun oppilashuolto toimivat keskenään luontevassa vuorovaikutuksessa. palveluntuottajan edustaja / iltapäivätoiminnan koordinaattori voi huoltajan suostumuksella ja oppilashuollon toivomuksesta osallistua tarvittaessa oppilashuollon palaveriin ja henki-

lökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laadintaan/tarkistamiseen.

Iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas voi osallistua myös koulun kerhotoimintaan. Osallistumisen käytännöistä ja vastuista siirtymä- ja toiminta-ajalta sovietaan yhteistyössä koulun, palveluntuottajan ja huoltajan kanssa.

9.3. Muut yhteistyötahot

Perusopetuspalveluiden maahanmuuttajakoordinaattori ja sosiaalitoimen sosiaalityöntekijät avustavat maahanmuuttajataustaisten oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaan hakemisessa ja toimintaan liittyvissä asioissa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta rakennetaan jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa.

10. Toiminnasta tiedottaminen

Perusopetuspalvelut tiedottaa Lahden kaupungin järjestämästä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Tietoa iltapäivätoiminnasta, toimintapaikoista, niihin hakeutumisesta sekä valintaperusteista löytyy Lahden kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kotisivuilta (Lahden kaupunki=> opiskelu ja kirjasto=> peruskoulut=> aamu- ja iltapäivätoiminta).

Koulut tiedottavat omalla alueellaan järjestettävästä aamu- ja iltapäivätoiminnasta mm. koulutulokkaiden tilaisuuksissa ja Wilmassa.

Palveluntuottajat tiedottavat omasta toiminnastaan perusopetuspalveluihin, huoltajille, kouluille ja muille yhteistyötahoille.

Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti esioppilaiden huoltajille tiedotetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja toimintaan hakemisesta myös varhaiskasvatuksen toimesta.

Lisätietoja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta löytyy internetistä osoitteista www.apip.fi ja www.edu.fi.

11. Toiminnan seuranta ja tilastointi

Perusopetuslain 8 a luvun 48 c § mukaan kunnan tulee arvioida antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arvioinnin tarkoituksena on turvata toiminnan tavoitteiden toteutuminen sekä laadullisten tekijöiden kehittyminen. Arviointien keskeiset tulokset tulee julkaista.

Toiminnan laadun seuranta kuuluu koordinoititaholle. Lakisääteisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutumisesta raportoidaan sivistyslauta-

kunnalle vuosittain. Raportissa selvitetään toimintaan osallistuneiden oppilaiden määrän kehitys, toiminnan talous, sisältö, yhteistyö, laadun arviointi ja muut keskeiset asiat.

Perusopetuspalvelut kerää kaikilta palveluntuottajilta 20.9. tilanteen mukaiset toiminnassa mukana olevien oppilaiden lukumäärät. Tilastotiedot kootaan Tilastokeskuksen kuntalomakkeelle. Toimintaan osallistuvien oppilaiden ja ryhmien määrä luovat perustan lakisääteisen iltapäivätoiminnan kuntakohtaisen valtiosuuden määräytymiseen. Perusopetuspalvelut vastaa perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan tilastoinnista. Tilastoinnin avulla seurataan mm. toiminnan määrällistä riittävyyttä.

Palveluntuottaja laatii omasta toiminnastaan suunnitelmat, arvioinnit ja käyttäjätilastot. Koordinaattori kokoaa tilastot ja mahdolliset arvioinnit toiminnan kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi.

12. Tulevaisuuden haasteet

- toiminnan sisällön kehittäminen
- erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden iltapäivätoiminta
- yhteistyö kodin ja koulun kanssa
- moniammatillinen yhteistyö